

Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego w październiku 2018 r.

29.11.2018 r.
Nr 10/2018

- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było wyższe w porównaniu z analogicznym okresem ub. Roku oraz w odniesieniu do poprzedniego miesiąca. Stopa bezrobocia rejestrowanego (7,2%) utrzymała się na poziomie niższym od notowanego przed rokiem i wzrosła w porównaniu z poprzednim miesiącem.
- Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym był niższy niż w skali kraju i wyniósł 7,1%.
- Przeciętne ceny skupu żyta, ziemniaków, krów dojnych oraz mleka były wyższe niż w ubiegłym miesiącu natomiast skupu pszenicy, bydła, trzody chlewnej oraz drobiu były niższe.
- Produkcja sprzedana przemysłu była wyższa w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, a także wzrosła w odniesieniu do poprzedniego miesiąca. Odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku, natomiast zaobserwowano spadek w porównaniu z poprzednim miesiącem.
- Liczba mieszkań oddanych do użytkowania, tych, których budowę rozpoczęto oraz tych na budowę, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym była wyższa niż w październiku ub. roku. Przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń-październik br. była mniejsza niż w analogicznym okresie ub. roku.
- Odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku. Również sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych była wyższa niż w październiku ub. roku.
- W portach morskich województwa zachodniopomorskiego:
  - obroty ładunkowe w październiku br. były większe niż w poprzednim miesiącu oraz większe niż w październiku ub.r.; obroty ładunkowe w okresie styczeń-październik br. były większe niż w tym samym okresie ub. roku.
  - ruch pasażerów w październiku br. był mniejszy niż miesiąc wcześniej i większy niż w tym samym miesiącu ub. roku; w okresie dziewięciu miesięcy br. ruch pasażerów był większy niż w analogicznym okresie ub. roku.
- W okresie styczeń-wrzesień br. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw były lepsze od uzyskanych w analogicznym okresie ub. roku, z wyjątkiem wyniku na operacjach finansowych oraz wyników na pozostałej działalności operacyjnej. Zwiększył się wskaźnik poziomu kosztów, pogorszyły się również pozostałe wskaźniki ekonomiczno-finansowe.
- Nakłady inwestycyjne zrealizowane w okresie styczeń-wrzesień br. przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Liczba rozpoczętych inwestycji jak i ich wartość kosztorysowa była wyższa niż przed rokiem.

Spis treści

Spis treści	2
Rynek pracy	4
Wynagrodzenia	7
Ceny detaliczne	9
Rolnictwo	10
Przemysł i budownictwo	13
Budownictwo mieszkaniowe	15
Rynek wewnętrzny	17
Porty morskie	18
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	22
Nakłady inwestycyjne	24
Wybrane dane o województwie zachodniopomorskim	25

Uwagi ogólne

Prezentowane w Komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz o produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o sektorze przedsiębiorstw, dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o cenach detalicznych dotyczą towarów żywnościowych i nieżywnościowych oraz usług, które pochodzą z notowań cen prowadzonych przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen; ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu,
- o skupie produktów rolnych obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2015 r.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

Dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007.

Polska klasyfikacja działalności 2007 (PKD 2007)

Skrót	Sekcje
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Działy	
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
produkcja wyrobów z metali	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

Objaśnienia znaków umownych

Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło.
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak (x)	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak (*)	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

Dane charakteryzujące województwo zachodniopomorskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Szczecinie oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła.

Rynek pracy

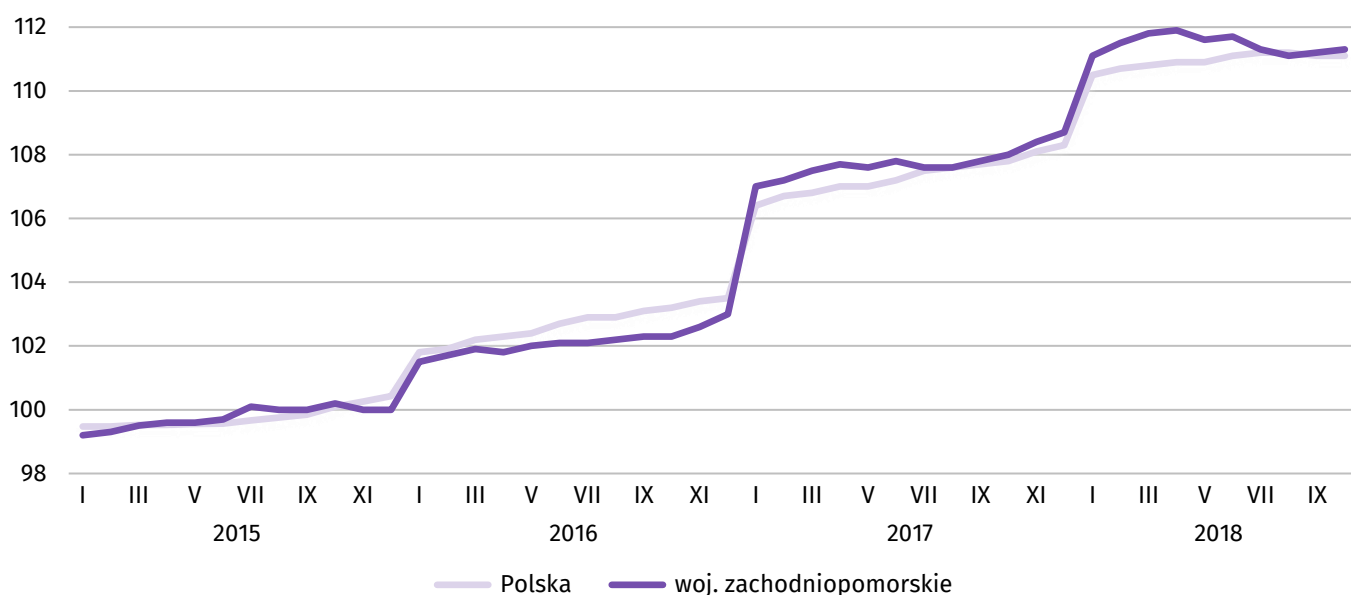
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w październiku 2018 r. ukształtowało się na poziomie 186,8 tys. osób, tj. o 0,1% wyższym niż w poprzednim miesiącu i o 3,2% wyższym w porównaniu z październikiem ub. roku (w październiku ub. roku zanotowano wzrost o 5,8% w skali roku). W kraju przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (6227,3 tys. osób) zwiększyło się w ujęciu rocznym o 3,2% (w październiku ub. roku odnotowano wzrost o 4,4% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego).

Tablica 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	X 2018		I-X 2018	
	w tys.	X 2017 = 100	w tys.	I-X 2017 = 100
O g ó ł e m	186,8	103,2	188,0	104,4
w tym:				
Przemysł	95,4	102,2	95,5	103,1
w tym:				
górnictwo i wydobywanie	0,5	102,2	0,5	105,4
przetwórstwo przemysłowe	87,3	102,0	87,5	103,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1,5	106,6	1,4	98,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6,1	103,2	6,1	103,9
Budownictwo	11,3	100,4	11,5	103,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	31,2	102,9	31,5	103,7
Transport i gospodarka magazynowa	15,7	108,0	15,7	106,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	6,8	96,7	6,9	98,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3,2	101,8	3,2	100,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7,1	105,8	7,8	119,3

W porównaniu z październikiem ub. roku najbardziej zwiększyło się przeciętne zatrudnienie w transporcie i gospodarce magazynowej (o 8,0%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 6,6%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,8%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 3,2%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,9%), górnictwie i wydobywaniu (o 2,2%), przetwórstwie przemysłowym (o 2,0%), obsłudze rynku nieruchomości (o 1,8%) a także w budownictwie (o 0,4%), natomiast w zakwaterowaniu i gastronomii wystąpił spadek (o 3,3%).

Wykres 1. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (przeciętna miesięczna 2015 = 100)

W porównaniu z wrześniem br. największy wzrost przeciętnego zatrudnienia zanotowano w administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,0%), górnictwie i wydobywaniu (o 1,0%), w budownictwie (o 0,3%) oraz w przetwórstwie przemysłowym; w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (po 0,1%), zaś największy spadek w zakwaterowaniu i gastronomii (o 0,8%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 0,4%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji; transporcie i gospodarce magazynowej (po 0,2%). Natomiast w obsłudze rynku nieruchomości przeciętne zatrudnienie w porównaniu z wrześniem br. pozostało niezmiennie.

W okresie styczeń–październik br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 188,0 tys. osób, tj. o 4,4% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku.

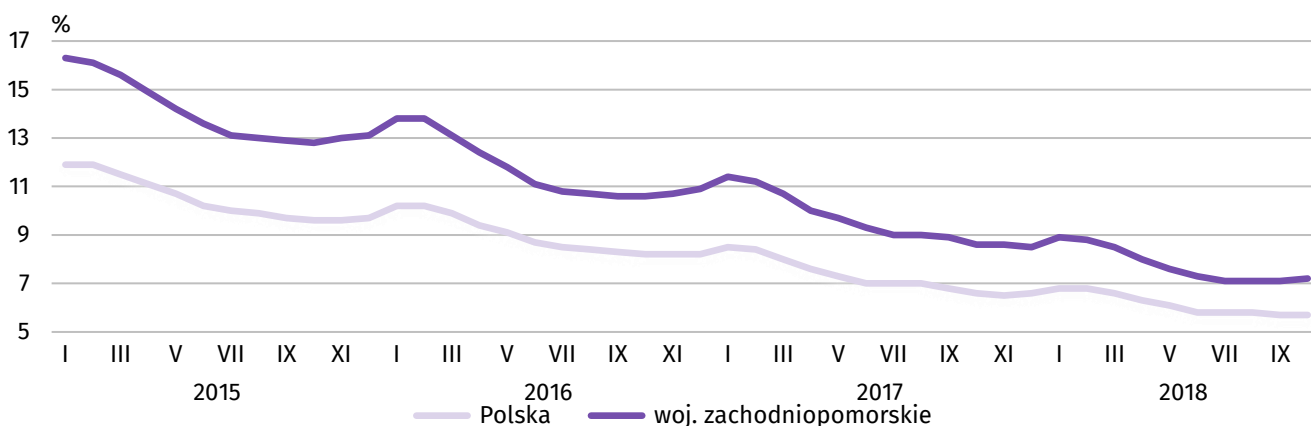
W końcu października br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy wyniosła 44,3 tys. osób i była większa o 0,3 tys. osób (o 0,8%) niż w poprzednim miesiącu i o 7,3 tys. osób (o 14,1%) mniejsza niż w październiku ub. roku (przed rokiem zanotowano spadek o 18,1% w skali roku). Kobiety stanowiły 59,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 58,8%).

Tablica 2. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

Wyszczególnienie	X 2017	2018	
		IX	X
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	51,6	44,0	44,3
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	9,7	8,1	8,4
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	11,9	7,9	8,1
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca) w %	8,6	7,1	7,2

Stopa bezrobocia rejestrowanego w październiku br. ukształtowała się na poziomie 7,2% i była wyższa zarówno względem września br. (o 0,1 p. proc.), jak i w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku (o 1,4 p. proc.). W rankingu wojewódzkim Zachodniopomorskie pod względem wysokości stopy bezrobocia plasowało się na 10. miejscu (najwyższą pozycję zajmowało województwo wielkopolskie ze stopą bezrobocia rejestrowanego równą 3,1%).

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca)

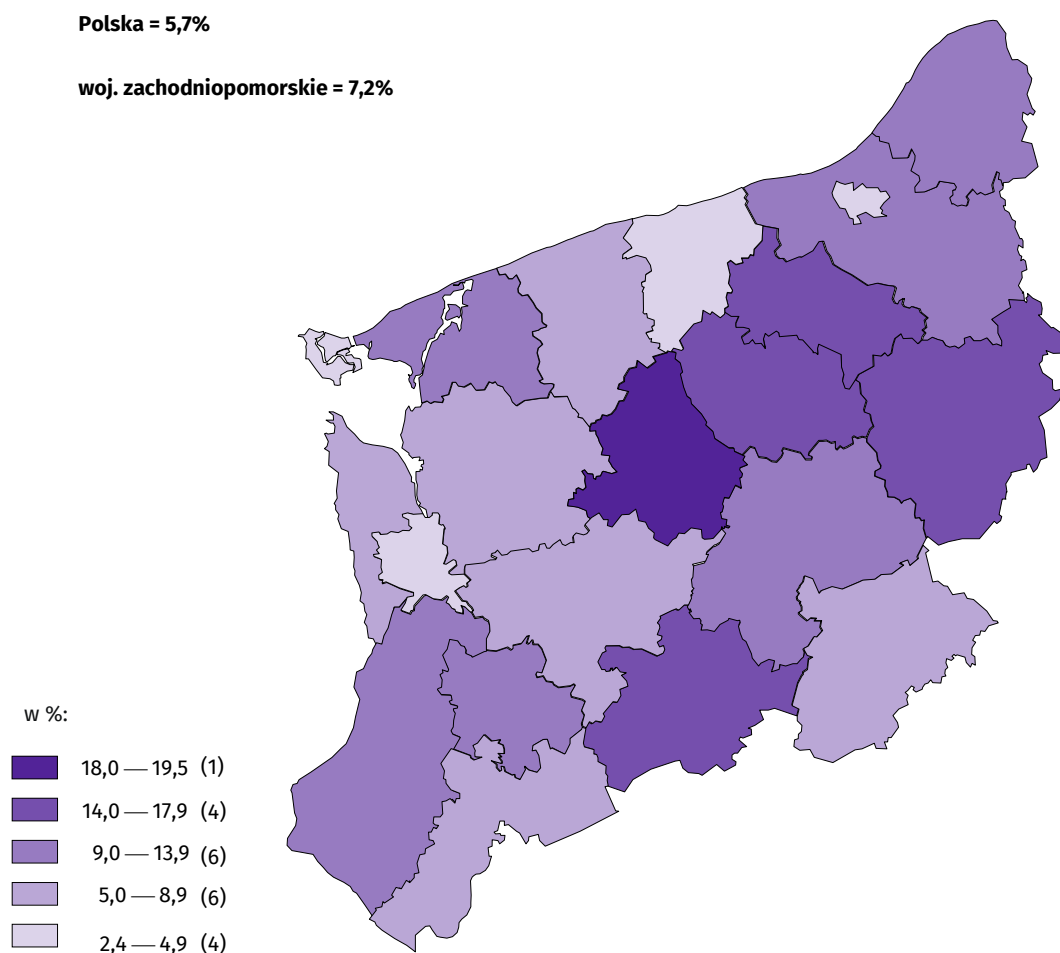
Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały m. in.: łobeski (18,7%, wobec odpowiednio 20,2% w październiku ub. roku), białogardzki (18,3%, wobec 19,2%), choszczeński (15,2%, wobec 16,9%) oraz szczecinecki (14,2%, wobec 16,3%), a o najniższej – m. Szczecin (2,6%, wobec 3,4% w październiku ub. roku), powiat kołobrzescki (2,7%, wobec 4,8%), m. Świnoujście (3,9%, wobec 4,6%), powiat policki (4,2%, wobec 6,3%), m. Koszalin (5,0%, wobec 5,4%), i goleniowski (5,8%, wobec 6,9%).

W porównaniu z październikiem ub. roku spadek stopy bezrobocia zanotowano we wszystkich (18) powiatach i wszystkich (3) miastach na prawach powiatu, w największym stopniu w powiatach: drawskim (o 3,8 p. proc.), gryfickim (o 2,5 p. proc.) oraz polickim szczecineckim i kołobrzesckim (po 2,1 p. proc.).

W październiku br. w urzędach pracy **zarejestrowano** 8,4 tys. osób bezrobotnych, tj. o 3,9% więcej niż przed miesiącem, i o 13,2% mniej niż przed rokiem. Odsetek osób rejestrujących się po raz kolejny w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zwiększył się w stosunku do października ub. roku o 0,4 p. proc. (do 83,6%). Zmalał udział osób uprzednio pracujących o 0,5 p. proc. (do 87,2%), w tym odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy – zmniejszył się o 0,4 p. proc. (do 3,1%) w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych. W porównaniu z październikiem ub. roku odsetek bezrobotnych absolwentów zmniejszył się o 0,2 p. proc. (do 2,8%).

Stopa napływu bezrobotnych do urzędów pracy (tj. stosunek nowo zarejestrowanych do liczby aktywnych zawodowo) wyniosła 1,4.

Wykres 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2018 r. (stan w końcu października)

W październiku br. z ewidencji bezrobotnych **wyrejestrowano** 8,1 tys. osób, tj. o 2,4% więcej niż we wrześniu br. i o 32,5% mniej niż w październiku ub. roku. Z tytułu podjęcia pracy (jako głównej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 4,2 tys. osób (przed rokiem 5,4 tys.). Udział tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 7,1 p. proc. do 52,2%. Spośród wykreślonych z ewidencji zwiększył się odsetek wyrejestrowanych w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 5,4 p. proc. do 23,2%) oraz z dobrowolną rezygnacją ze statusu bezrobotnego (o 1,6 p. proc. do 7,4%), zmniejszył się natomiast odsetek wyrejestrowanych w związku rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 1,6 p. proc. do 4,1%).

W końcu października br. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 37,3 tys. bezrobotnych, a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych (84,1%) zmniejszył się w porównaniu z październikiem ub. roku (o 0,1 p. proc.).

Stopa odpływu bezrobotnych z urzędów pracy (tj. stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w danym miesiącu do liczby bezrobotnych na koniec poprzedniego miesiąca) wyniosła 18,3.

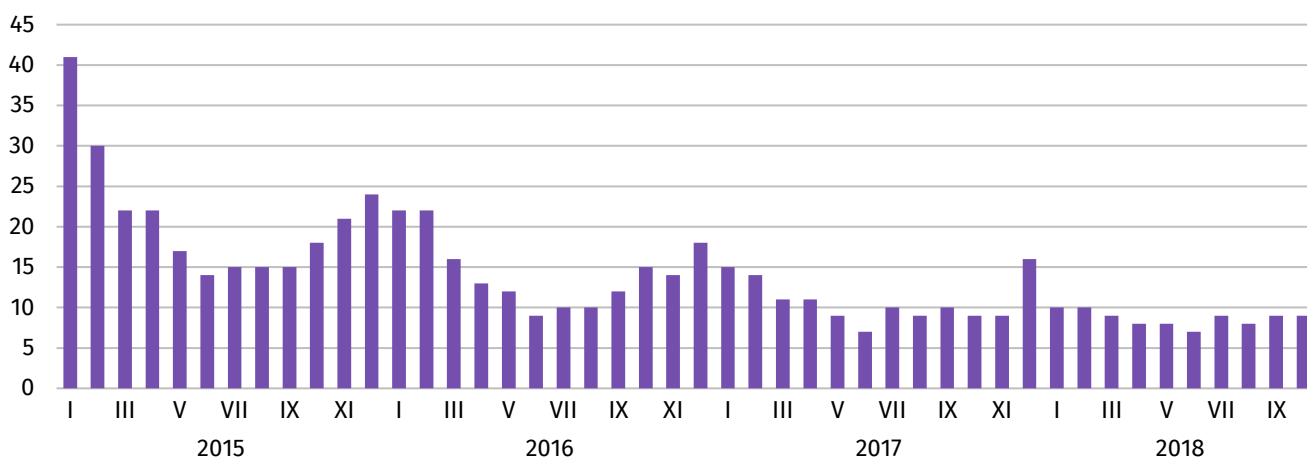
Bezrobotni będący **w szczególnej sytuacji na rynku pracy** w końcu września br. stanowili 83,7% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 85,0%). Do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są m. in.: osoby długotrwale bezrobotne¹, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych zmniejszył się w skali roku o 2,3 p. proc. do 52,0%. Zmniejszył się również odsetek bezrobotnych: powyżej 50 roku życia (o 0,6 p. proc. do 29,0%) oraz do 25 roku życia (o 0,5 p. proc. do 11,9%). Zwiększył się natomiast udział bezrobotnych osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 0,9 p. proc. do 22,0%), oraz odsetek niepełnosprawnych (o 0,2 p. proc. do 5,5%). Ponadto odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz osób do 30 roku życia nie uległ zmianie.

Tablica 3. Wybrane kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Bezrobotni	X 2017	2018	
		IX	X
	w % ogółem		
Do 30 roku życia	25,2	25,3	25,2
Do 25 roku życia	12,4	12,0	11,9
Powyżej 50 roku życia	29,6	28,8	29,0
Długotrwale bezrobotni	54,3	52,8	52,0
Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	0,5	0,5	0,5
Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko:			
do 6 roku życia	21,1	22,2	22,0
niepełnosprawne do 18 roku życia	0,2	0,2	0,2
Niepełnosprawni	5,3	5,6	5,5

W październiku br. do urzędów pracy zgłoszono 6,9 tys. **ofert zatrudnienia**, tj. o 1,1 tys. ofert więcej niż w poprzednim miesiącu i o 0,9 tys. ofert mniej niż przed rokiem. W końcu miesiąca na 1 ofertę pracy przypadło 9 bezrobotnych (przed miesiącem 9; przed rokiem 9).

Wykres 4. Bezrobotni na 1 ofertę pracy (stan w końcu miesiąca)

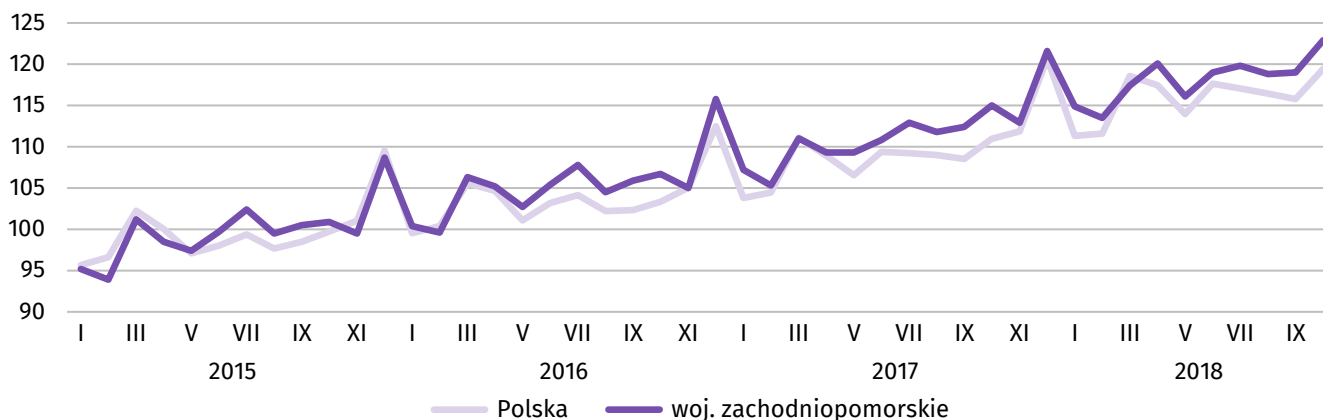

Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu października br. 2 zakłady pracy zapowiedziały zwolnienie w najbliższym czasie 52 pracowników (przed rokiem odpowiednio 2 zakłady; 42 pracowników).

Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. wyniosło 4589,06 zł i było o 7,1% wyższe niż w ub. roku. (w październiku ub. roku zwiększyło się odpowiednio o 7,7%). *W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw (4921,21 zł) zwiększyło się w skali roku o 7,6% (w październiku ub. roku zanotowano wzrost odpowiednio o 7,4%).*

Wykres 5. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (przeciętna miesięczna 2015 = 100)

W porównaniu z październikiem ub. roku wzrost przeciętnego wynagrodzenia odnotowano m. in.: w zakwaterowaniu i gastronomii (o 12,6%), przetwórstwie przemysłowym (o 8,0%), górnictwie i wydobywaniu (o 6,4%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 6,1%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,3%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 4,9%), budownictwie (o 3,1%), obsłudze rynku nieruchomości (o 1,2%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,8%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,5%).

Tablica 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

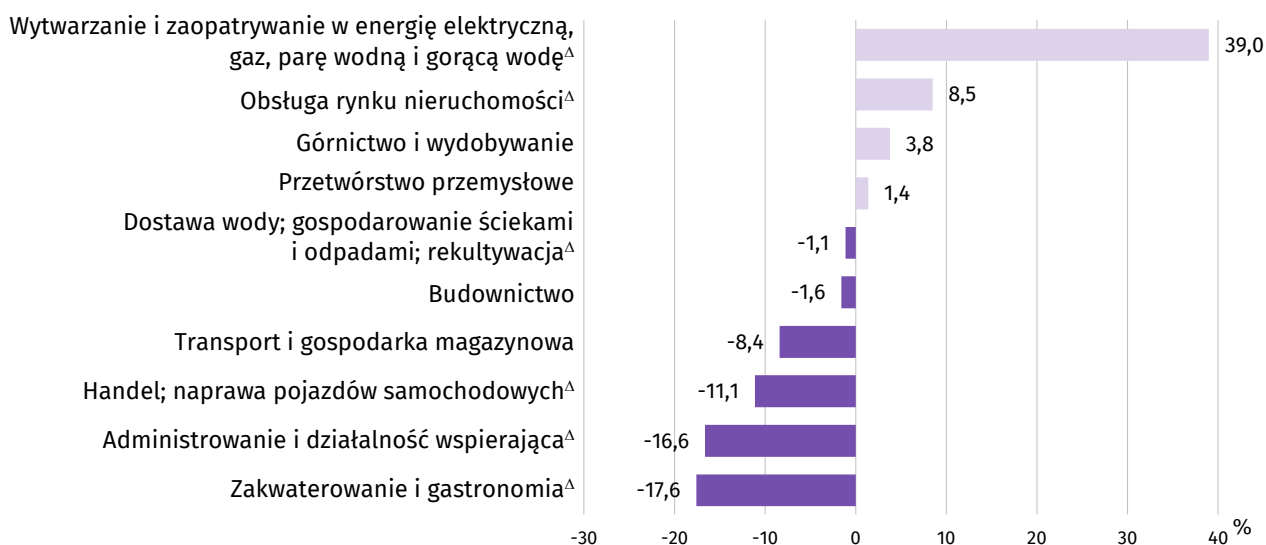
Wyszczególnienie	X 2018		I-X 2018	
	w zł	X 2017 = 100	w zł	I-X 2017 = 100
O g ó ł e m	4589,06	107,1	4420,94	106,9
w tym:				
Przemysł	4673,17	107,7	4499,00	107,1
w tym:				
górnictwo i wydobywanie	4763,74	106,4	4716,00	109,2
przetwórstwo przemysłowe	4653,62	108,0	4467,42	107,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	6378,64	100,8	6264,06	104,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4537,54	105,3	4532,77	105,7
Budownictwo	4516,56	103,1	4373,00	105,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4079,00	106,1	3966,66	108,4
Transport i gospodarka magazynowa	4203,88	100,5	4183,38	103,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3782,25	112,6	3436,09	107,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4978,95	101,2	4891,03	103,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3826,85	104,9	4060,46	112,5

W odniesieniu do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim w październiku 2018 r. najwyższe wynagrodzenie otrzymali m. in.: zatrudnieni w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 39,0% wyższe) oraz w obsłudze rynku nieruchomości (o 8,5%). Stosunkowo najniższe przeciętne wynagrodzenie wystąpiło w zakwaterowaniu i gastronomii (o 17,6% niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw), w administrowaniu i działalności wspierającej (o 16,6%), a także w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 11,1%).

W okresie styczeń–październik br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 4420,94 zł, tj. o 6,9% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku.

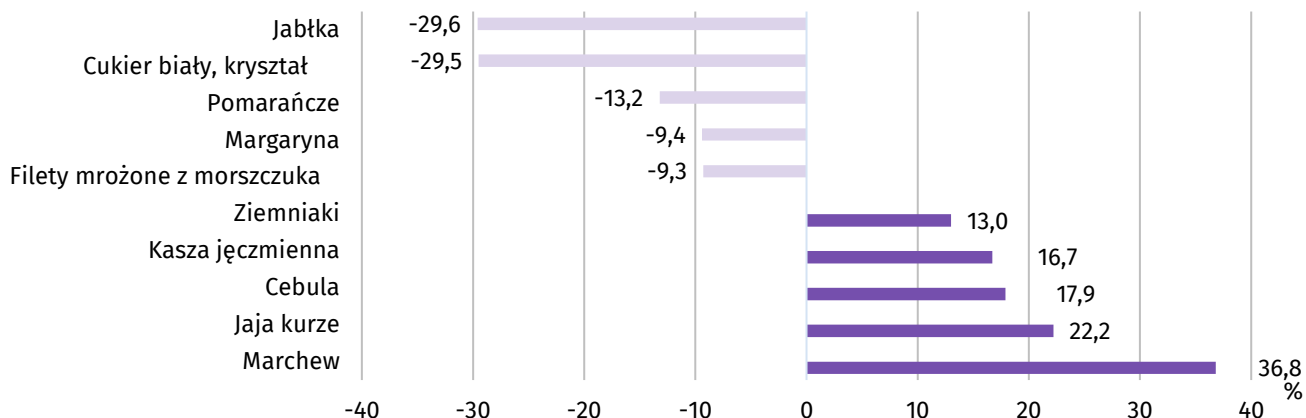
Wykres 6. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od przeciętnego wynagrodzenia w województwie według wybranych sekcji w październiku 2018 r.

Ceny detaliczne

Ceny większości artykułów żywnościowych w październiku br. były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. W grupie „pieczywo i produkty zbożowe” najbardziej podrożała kasza jęczmienna (o 16,7%), chleb pszenno-żytni (o 8,2%) oraz bułki pszenne (o 7,5%), natomiast tańsze były mąka pszenna (o 2,4%) oraz ryż (o 1,0%).

Wykres 7. Zmiany cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych w październiku 2018 r. (wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

Spośród produktów mięsnych największy wzrost odnotowano dla cen kiełbasy suszonej (o 3,2%), kiełbasy (o 2,8%), kurcząt patroszonych (o 2,1%), szynki wieprzowej gotowanej (o 0,8%), a także mięsa wołowego bez kości z udźca (o 0,5%). W porównaniu z październikiem ub. roku zmniejszyła się cena filetów mrożonych z morskczuka (o 9,3%), mięsa wołowego z kością – rostbef lub antrykot (o 4,0%) oraz mięsa wieprzowego bez kości – schabu środkowego (o 2,9%).

W grupie „mleko, sery i jaja” najbardziej podrożały jaja kurcze świeże (o 22,2%), śmietana o zaw. tł. 18% (o 4,8%), a także mleko krowie spożywcze o zaw. tł. 2-2,5% (o 2,1%), natomiast spadły ceny mleka krowiego spożywczego o zaw. tł. 3-3,5%, sterylizowanego (o 8,1%), sera dojrzewającego (o 7,2%), a także sera twarogowego półtłustego (o 5,0%).

Z grupy „oleje i pozostałe tłuszcze” wzrosła cena oleju rzepakowego produkcji krajowej (o 2,8%), spadła natomiast cena margaryny (o 9,4%) oraz masła świeżego o zaw. tł. ok. 82,5% (o 4,6%).

W grupie „owoce i warzywa” wzrosły ceny marchwi (o 36,8%), cebuli (o 17,9%), ziemniaków (o 13,0%), i cytryn (o 9,5%). Spadły natomiast ceny jabłek (o 29,6%) i pomarańczy (o 13,2%).

Wśród pozostałych artykułów wzrostem w skali roku charakteryzowały się ceny soku jabłkowego (o 9,1%), czekolady mlecznej (o 7,8%), piwa jasnego pełnego, butelkowanego (o 7,2%), oraz kawy naturalnej mielonej (o 2,2%). Spadły natomiast ceny cukru białego kryształ (o 29,5%) oraz herbaty czarnej, liściastej (o 0,5%).

W październiku br. w stosunku do analogicznego okresu ub. roku zmieniły się ceny odzieży. W tej kategorii wzrost odnotowano m. in. w cenach półbutów męskich skórzanych (o 4,4%) oraz rajstop damskich gładkich, 15 den (o 2,2%). Spadły natomiast ceny koszul męskich z długim rękawem (o 12,3%) oraz półbutów damskich skórzanych (o 4,8%).

Opłaty za zimną wodę z miejskiej sieci wodociągowej wzrosły (o 1,0%) w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku. Więcej niż przed rokiem płacono za ciepłą wodę (o 1,3%). Podrożał również węgiel kamienny (o 7,7%). Cena wywozu śmieci segregowanych wzrosła (o 1,4%), a niesegregowanych w budynkach wielorodzinnych zwiększyła się (o 1,1%).

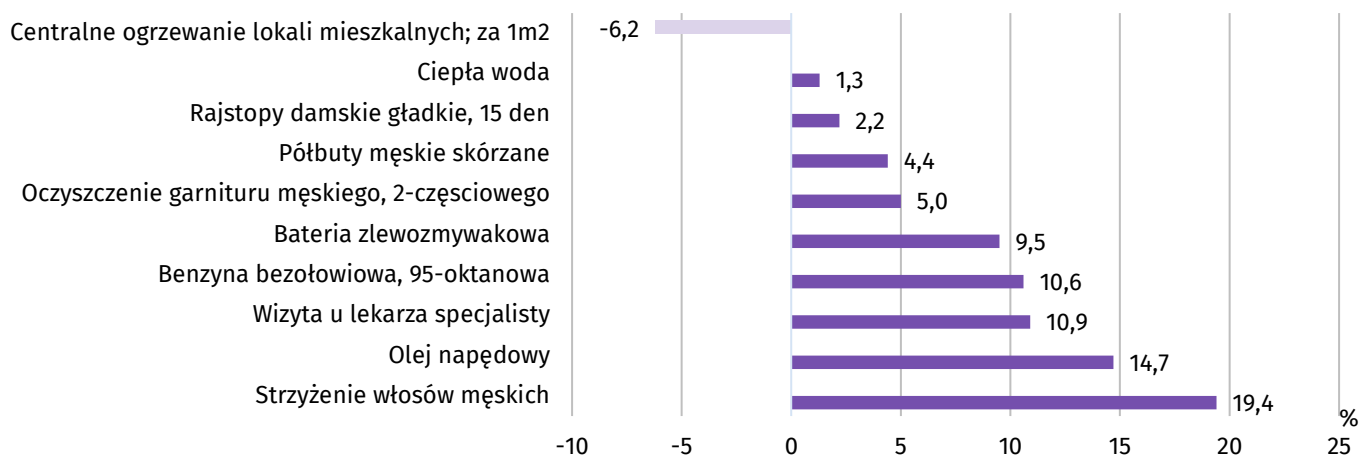
W październiku br. wzrosły ceny benzyny silnikowej bezołowiowej, 95-oktanowej (o 10,6%) i oleju napędowego (o 14,7%). Pasażerowie komunikacji miejskiej płacili za bilet normalny na przejazd autobusem miejskim (jednorazowy) tyle samo co w październiku ub. roku. Koszt przejazd taksówką osobową (taryfa dzienna) również nie uległ zmianie w stosunku do analogicznego okresu ub. roku.

Wyższe, niż w analogicznym okresie ub. roku, były ceny pasty do zębów (o 11,8%) i proszku do prania (o 2,1%).

Więcej niż przed rokiem płacono za usługi takie jak strzyżenie włosów męskich, czy wizytę u lekarza specjalisty (odpowiednio o 19,4% i o 10,9%). Ceny biletów do kina były w dalszym ciągu wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (o 0,6%).

Ceny kuchni mikrofalowych oraz mikserów elektrycznych wzrosły (odpowiednio o 4,9% i o 1,2%)

Wykres 8. Zmiany cen detalicznych wybranych artykułów nieżywnościowych w październiku 2018 r. (wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

Rolnictwo

Na rynku rolnym w październiku br. przeciętne ceny większości produktów roślinnych i zwierzęcych były niższe niż przed miesiącem, z wyjątkiem cen skupu żyta, mleka oraz ziemniaków jadalnych zarówno w skupie, jak i na targowiskach. W porównaniu z październikiem ub. roku ceny produktów rolnych były wyższe na obu rynkach oprócz cen skupu żywca wieprzowego, żywca wołowego i mleka.

W październiku br. średnia temperatura powietrza na obszarze województwa zachodniopomorskiego wyniosła 10,8°C i była wyższa od średniej z lat 1971-2000 o 1,8°C, przy czym maksymalna temperatura wyniosła 24,6°C (Szczecin), a minimalna

minus 1,7°C (Szczecin). Średnia suma opadów atmosferycznych (ok. 35,7 mm) stanowiła 69% normy z wielolecia². Liczba dni z opadami, w zależności od regionu, wyniosła od 10 do 14.

Do końca drugiej dekady października br. zakończono rozpoczęte we wrześniu siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. Część założonych plantacji rolnicy musieli zaorać, ponieważ albo nie powschodziły, albo powschodziły i uschły z braku deszczu. Niewiele plantacji ze względu na brak opadów założono w terminie optymalnym.

Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić pod koniec października. Stan wschodów upraw ozimych w październiku br. oceniono na 3,5 do 3,9 stopnia kwalifikacyjnego (wobec 3,4–3,9 stopnia przed rokiem). W drugiej dekadzie miesiąca zakończono wykopki ziemniaków.

Prowadzono nadal zbiór buraków cukrowych oraz kukurydzy uprawianej na ziarno. Pod koniec października na ogół prace te zakończono.

Tablica 5. Skup zbóż^a

Wyszczególnienie	VII – X 2018		X 2018		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w tys. t	X 2017 = 100	IX 2018 = 100
Ziarno zbóż podstawowych ^b	432,5	81,1	71,9	72,0	109,3
w tym:					
pszenica	222,9	73,2	52,1	78,0	152,6
żyto	65,1	86,9	7,7	52,1	73,4

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje: pszenicę, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto; łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego.

W okresie lipiec 2018 r. – październik 2018 r. skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) wyniósł 432,5 tys. ton i był o 18,9% mniejszy niż przed rokiem. Pszenicy skupiono 222,9 tys. ton, a żyta – 65,1 tys. ton. W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku dostawy pszenicy i żyta do skupu zmniejszyły się odpowiednio o 26,8% i o 13,1%.

W październiku br. skupiono ogółem 71,9 tys. ton zbóż, tj. o 9,3% więcej niż przed miesiącem, ale o 28,0% mniej niż przed rokiem. Skup pszenicy wyniósł 52,1 tys. ton, tj. o 52,6% więcej niż we wrześniu 2018 r., ale o 22,0% mniej niż w październiku 2017 r. Żyta skupiono 7,7 tys. ton, tj. o 26,6% mniej niż w poprzednim miesiącu i o 47,9% mniej niż w październiku ub. roku.

Tablica 6. Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a

Wyszczególnienie	X 2018			I-X 2018	
	w tys. t	X 2017 = 100	IX 2018 = 100	w tys. t	I-X 2017 = 100
Żywiec rzeźny ^b	20,0	151,4	118,1	187,5	110,4
w tym:					
bydło (bez cieląt)	0,6	140,5	177,3	4,9	100,7
trzoda chlewna	2,5	87,0	98,9	30,4	82,2
drób	16,9	170,3	120,1	152,1	119,0
Mleko ^c	10,1	100,4	98,3	105,0	93,3

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w wadze żywej. ^c W milionach litrów.

W październiku br. producenci z województwa zachodniopomorskiego dostarczyli do skupu 20,0 tys. ton żywca rzeźnego (w wadze żywej), tj. o 18,1% więcej niż przed miesiącem i o 51,4% więcej niż przed rokiem. W tym żywca wieprzowego skupiono 2,5 tys. ton, tj. mniej niż we wrześniu br. o 1,1% i o 13,0% mniej niż w październiku 2017 roku. Skup żywca wołowego (bez cieląt) w październiku br. wyniósł 0,6 tys. ton i był większy w porównaniu do września 2018 r. o 77,3% i większy o 40,5%

² Przeciętne wartości temperatur i opadów obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych miesięcznych wartości z trzech stacji hydrologiczno-meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanych w Koszalinie, Szczecinie i Świnoujściu.

w stosunku do października poprzedniego roku. Podaż żywca drobiowego zwiększyła się zarówno w skali miesiąca, jak i roku odpowiednio o 20,1% i o 70,3%. W październiku br. skupiono 16,9 tys. ton drobiu rzeźnego.

Tablica 7. Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych

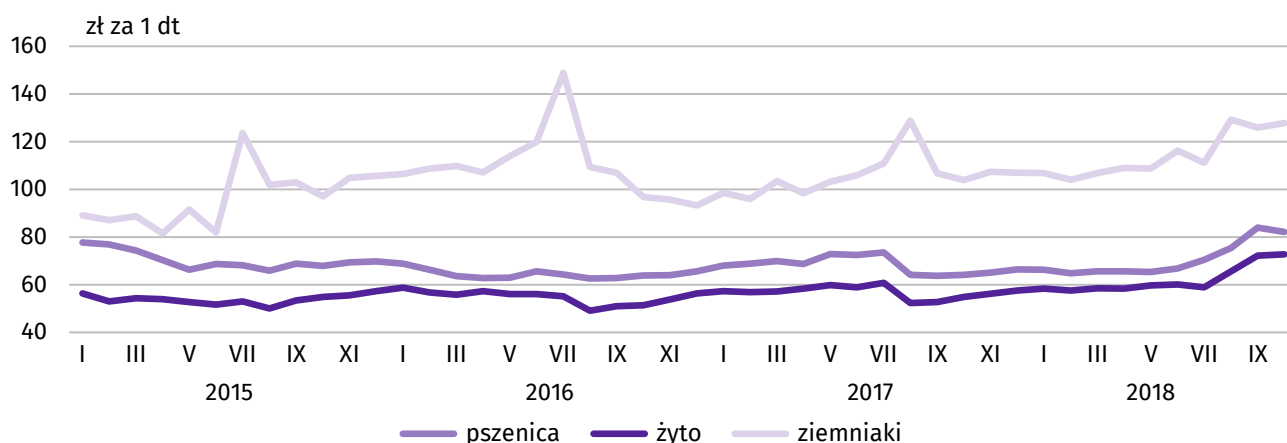
Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	X 2018			I-X 2018		X 2018			I-X 2018	
	zł	X 2017 = 100	IX 2018 = 100	zł	I-X 2017 = 100	zł	X 2017 = 100	IX 2018 = 100	zł	I-X 2017 = 100
Ziarno zbóż ^a za 1 dt:										
pszenica	82,15	128,1	97,9	71,19	107,5	110,00	x	91,7	105,71	114,6
żyto	72,74	132,6	100,8	62,51	115,4	.	x	x	.	X
Ziemniaki ^b za 1 dt	26,43	114,0	101,5	31,87	100,6	127,77	123,0	101,5	114,54	108,5
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej:										
w tym:										
bydło (bez cieląt)	6,99	99,4	98,3	7,02	105,6	.	x	x	.	x
trzoda chlewna	4,51	91,3	93,8	4,61	86,8	.	x	x	.	x
drób	3,70	103,4	98,9	3,54	102,0	.	x	x	.	x
Zwierzęta gospodarskie za 1 szt.:										
krowa dojna	3464,52	118,2	116,5	2978,60	110,9	.	x	x	.	x
Mleko za 1 hl	135,13	90,3	101,9	132,51	96,4	.	x	x	.	x

a W skupie bez ziarna siewnego. b Na targowiskach – jadalne.

Średnie ceny za dostarczoną w październiku br. do skupu pszenicę były niższe niż przed miesiącem o 2,1%, a za to żyto wyższe o 0,8%. W odniesieniu do października 2017 roku ceny skupu pszenicy (82,15 zł/dt) i żyta (72,74 zł/dt) wzrosły odpowiednio o 28,1% i o 32,6%.

W październiku br. przeciętna cena skupu ziemniaków jadalnych wyniosła 26,43 zł/dt i wzrosła zarówno w skali miesiąca, jak i roku odpowiednio o 1,5% i o 14,0%. Na targowiskach za 1 dt ziemniaków jadalnych rolnicy otrzymywali 127,77 zł, tj. więcej niż we wrześniu br. o 1,5% i o 23,0% więcej niż w październiku ub. roku.

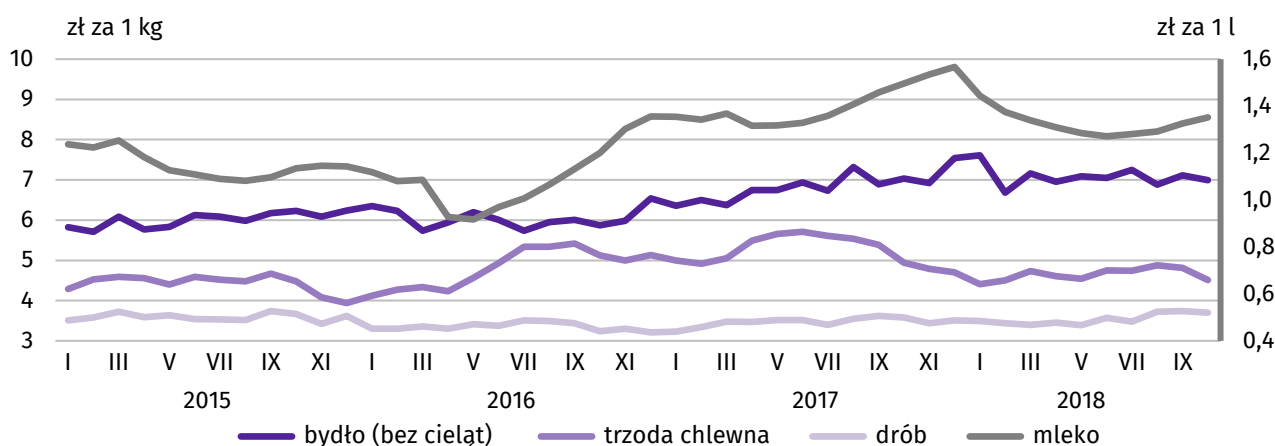
Wykres 9. Przeciętne ceny skupu zbóż i targowiskowe ceny ziemniaków

W październiku br. w skali roku odnotowano obniżenie cen żywca wieprzowego w skupie (o 8,7%) do 4,51 zł za 1 kg. W ujęciu miesięcznym przeciętne ceny skupu żywca wieprzowego były niższe – o 6,2%.

Ceny skupu żywca drobiowego w październiku br. (3,70 zł/kg) kształtowały się na poziomie wyższym w odniesieniu do poprzedniego roku o 3,4%, ale niższym w porównaniu do września br. o 1,1%.

Wykres 10. Przeciętne ceny skupu żywca i mleka

W opisywanym miesiącu obserwowano obniżenie cen skupu żywca wołowego w ujęciu miesięcznym – o 1,7%, natomiast w ujęciu rocznym o 0,6%. Za 1 kg żywca wołowego w skupie płacono średnio 6,99 zł.

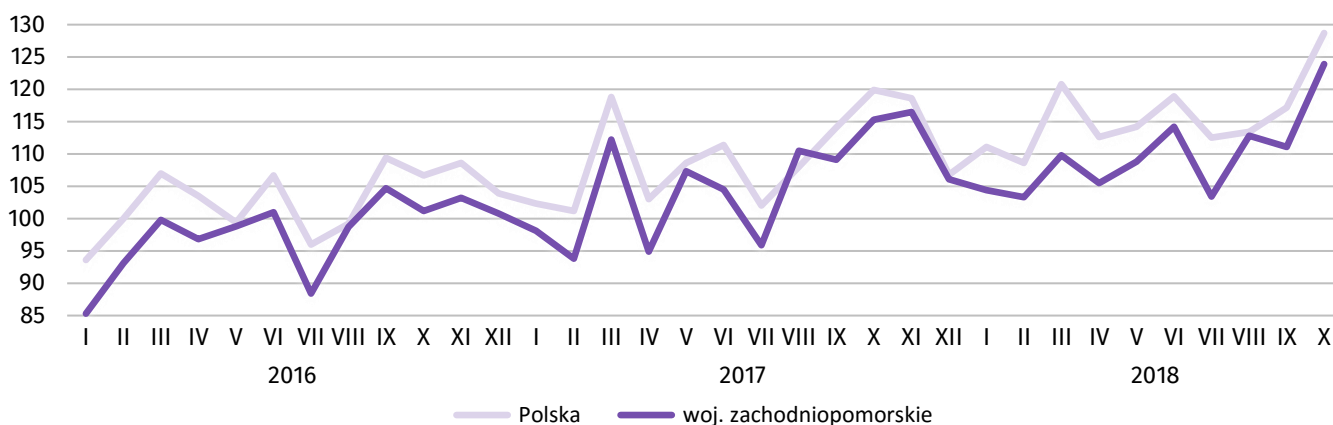
Skup mleka w województwie zachodniopomorskim w październiku br. wyniósł 10,1 mln litrów i był większy niż w analogicznym okresie ub. roku o 0,4% i o 1,7% mniejszy niż w poprzednim miesiącu.

Średnia cena skupu mleka w październiku br. ukształtowała się na poziomie 135,13 zł za 100 litrów, tj. o 1,9% wyższym niż przed miesiącem, ale o 9,7% niższym niż przed rokiem.

Przemysł i budownictwo

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach bieżących) w październiku br. osiągnęła wartość 3844,5 mln zł i była wyższa (w cenach stałych) niż w analogicznym miesiącu ub. roku o 7,5% (w październiku ub. roku zanotowano wzrost o 13,9% w skali roku), w porównaniu z poprzednim miesiącem również wystąpił wzrost o 11,5%. **Produkcja budowlano-montażowa** (w cenach bieżących) była wyższa niż przed rokiem (o 14,1%, wobec 34,8% w ub. roku), w październiku br. zanotowała spadek w stosunku do września br. (o 6,0%).

Wykres 11. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe; przeciętna miesięczna 2015 = 100)

W październiku br. wzrost produkcji sprzedanej w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku odnotowano w 20 działach przemysłu (spośród 29 występujących w województwie), w tym w 19 działach wzrost produkcji był większy niż 10%. Największy wzrost w odniesieniu do października ub. roku odnotowano w produkcji maszyn i urządzeń (o 35,5%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 21,5%), artykułów spożywczych (o 16,9%) oraz produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 15,6). Spadek wystąpił w naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń (o 45,7%) oraz produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (11,7%).

W porównaniu z wrześniem br. produkcja sprzedana zwiększyła się w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 42,6%), przetwórstwie przemysłowym (o 11,7%) oraz w górnictwie i wydobywaniu (o 2,1%), natomiast zmniejszyła się w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 4,9%).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego w październiku br. wyniosła (w cenach bieżących) 40,3 tys. zł i wzrosła o 5,2% (w cenach stałych) w stosunku do analogicznego okresu ub. roku, przy większym o 2,2% przeciętnym zatrudnieniu i wzroście przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto o 7,7%.

W okresie styczeń-październik br. produkcja sprzedana przemysłu wyniosła (w cenach bieżących) 33899,9 mln zł i była wyższa (w cenach stałych) o 4,8% niż w analogicznym okresie ub. roku.

Tablica 8. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu

Wyszczególnienie	IX 2018	I-IX 2018	
	analogiczny okres roku	poprzedniego = 100	w odsetkach
Ogółem	107,5	104,8	100
w tym:			
Przetwórstwo przemysłowe	107,5	104,8	94,0
w tym produkcja:			
artykułów spożywczych	116,9	105,8	15,2
wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	88,3	98,3	12,4
wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	121,5	108,9	7,4
wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	115,6	112,2	2,6
wyrobów z metali ^Δ	109,9	103,0	9,2
maszyn i urządzeń ^Δ	135,5	126,3	7,7
naprawa, konserwowanie i instalowanie maszyn i urządzeń	54,3	70,2	3,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	109,3	101,4	2,1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	110,3	108,7	3,4

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) w październiku br. wyniosła 477,8mln zł i była o 6,7% wyższa niż w analogicznym miesiącu ub. roku. W okresie styczeń-październik br. produkcja sprzedana budownictwa osiągnęła wartość 4356,8 mln zł, tj. o 25,5% większą w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku.

W październiku br. przeciętne zatrudnienie w budownictwie wzrosło o 0,4% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto zwiększyło się o 3,1%. Wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego wyniosła 42,1 tys. zł i była wyższa (w cenach bieżących) o 6,3% niż w ub. roku.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) w październiku br. ukształtowała się na poziomie 299,8 mln zł i stanowiła 62,7% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa. W stosunku do września br. produkcja budowlano-montażowa spadła o 6,0%, a w odniesieniu do października ub. roku - wzrosła o 14,1%.

Tablica 9. Dynamika i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej

Wyszczególnienie	X 2018	I-X 2018	
	analogiczny okres roku	poprzedniego = 100	w odsetkach
Ogółem	114,1	118,8	100,0
Budowa budynków ^Δ	92,0	119,7	31,7
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	118,3	125,1	46,7
Roboty budowlane specjalistyczne	127,0	106,0	21,6

W skali roku wzrost produkcji budowlano-montażowej odnotowano w podmiotach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 27,0%) oraz w jednostkach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów

inżynierii lądowej i wodnej (o 18,3%), natomiast produkcja budowlano-montażowa w jednostkach specjalizujących się w budowie budynków była niższa niż w październiku ub. roku (o 8,0%).

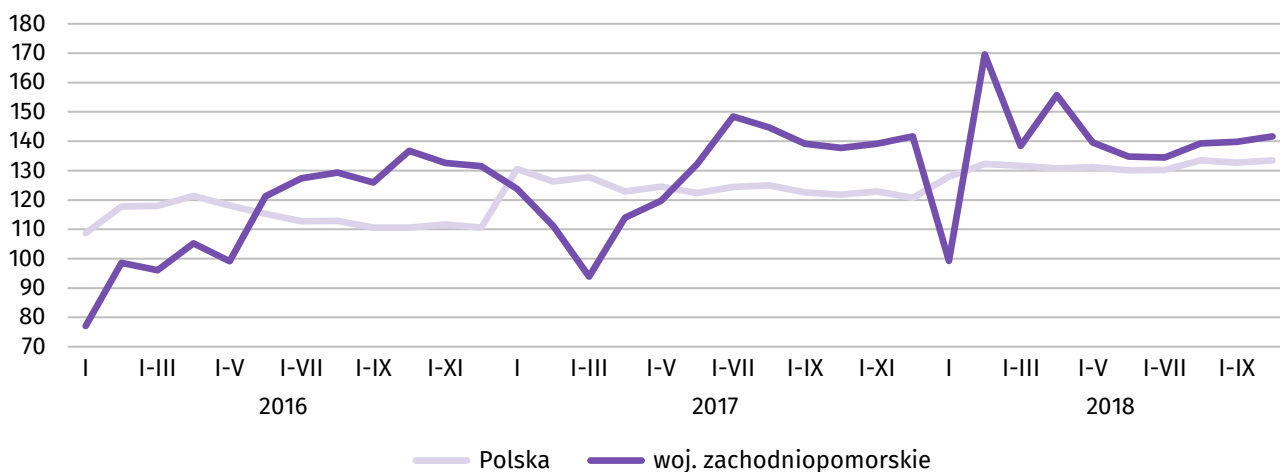
W porównaniu z poprzednim miesiącem wzrost produkcji budowlano-montażowej odnotowano w jednostkach specjalizujących się w budowie budynków (o 10,4%) natomiast w podmiotach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne oraz tych, w których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej odnotowano spadek (odpowiednio o 16,9% i 5,8%).

W okresie styczeń-październik br. produkcja budowlano-montażowa ukształtowała się na poziomie 2349,8 mln zł, tj. o 18,8% wyższym od notowanego w analogicznym okresie ub. roku.

Budownictwo mieszkaniowe

W październiku br., w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku zmniejszyła się liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (o 25,0%). Natomiast wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania (o 28,7%) oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 18,9%). W październiku ub. roku – w porównaniu z rokiem poprzednim – zwiększyła się liczba mieszkań na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (o 112,1%) oraz tych, których budowę rozpoczęto (o 81,8%), natomiast spadła liczba mieszkań oddanych do użytkowania (o 49,0%).

Wykres 12. Dynamika mieszkań oddanych do użytkowania (analogiczny okres 2015 = 100)

Według wstępnych danych³ w październiku br. przekazano do użytkowania 636 mieszkań, tj. o 142 mieszkania więcej niż przed rokiem (wzrost o 28,7%). Efekty mieszkaniowe zaobserwowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem i indywidualnym (odpowiednio 70,3% i 29,7% ogólnej liczby oddanych mieszkań – przed rokiem udział tych form budownictwa wyniósł odpowiednio 47,4% i 45,1%). W budownictwie komunalnym brak efektów mieszkaniowych (przed rokiem oddano 2,6% ogólnej liczby oddanych mieszkań). Deweloperzy oddali o 91,0% więcej a inwestorzy indywidualni o 15,2% mniej mieszkań niż w październiku ub. roku. Nie odnotowano efektów mieszkaniowych w budownictwie spółdzielczym oraz w budownictwie zakładowym (przed rokiem również brak efektów mieszkaniowych), w budownictwie komunalnym oraz społecznym czynszowym brak efektów mieszkaniowych (przed rokiem oddano odpowiednio 13 i 24 mieszkania). Wyniki budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie zachodniopomorskim w październiku br. stanowiły 3,9% efektów krajowych.

³ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Tablica 10. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w okresie styczeń–październik 2018 r.

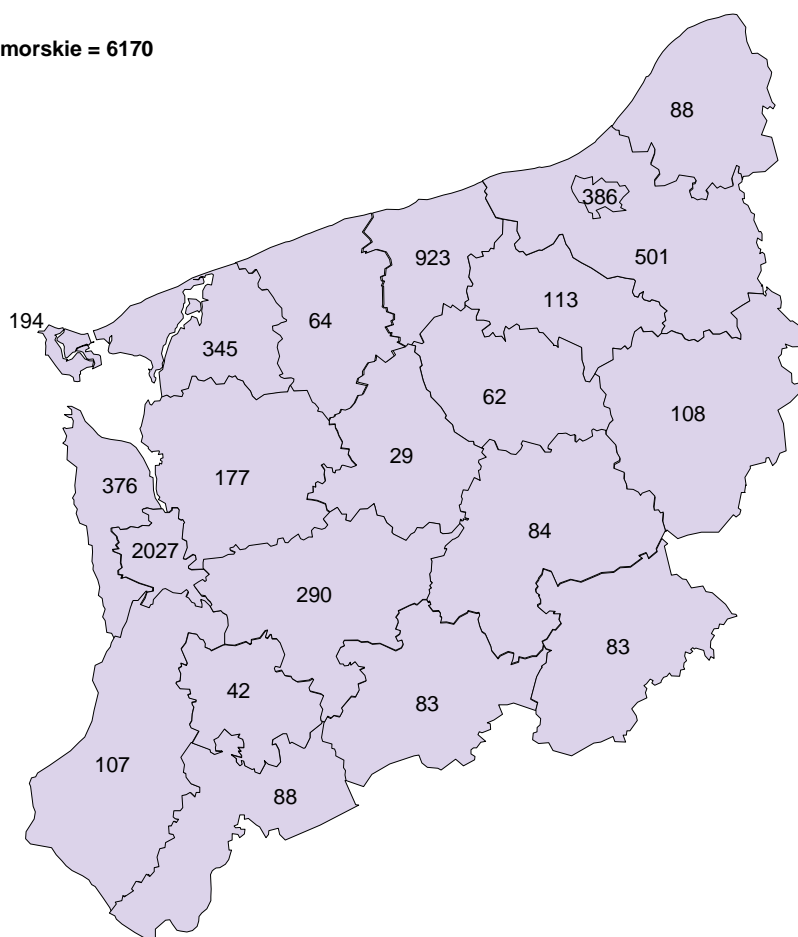
Wyszczególnienie	Mieszkania oddane do użytkowania			Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-X 2017 = 100	
Ogółem	6170	100	102,8	80,9
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	4284	69,4	110,1	56,6
Indywidualne	1727	28,0	90,3	144,3
Spółeczne czynszowe	52	0,8	61,9	51,8
Spółdzielcze	46	0,7	48,9	51,7
Komunalne	60	1,0	272,7	41,0
Zakładowe	1	0,0	x	127,0

W okresie styczeń–październik br. najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w m. Szczecinie (2027), powiecie koto-brzeskim (923), koszalińskim (501), m. Koszalin (386) oraz w powiecie polickim (376), natomiast najmniej w powiatach: tobeskim (29), pyrzyckim (42) i świdwińskim (64).

Wykres 13. Mieszkania oddane do użytkowania według powiatów w okresie styczeń–październik 2018 r.

Polska = 146016

woj. zachodniopomorskie = 6170

Przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–październik br. wyniosła 80,9 m² i była o 3,5 m² mniejsza niż w ub. roku (w analogicznym okresie ub. roku odnotowano spadek o 1,0 m² w porównaniu z rokiem poprzednim). Wzrost przeciętnej powierzchni zrealizowanego mieszkania odnotowano w budownictwie spółdzielczym, społecznym i indywidualnym, natomiast spadek w budownictwie komunalnym oraz przeznaczonym na sprzedaż i wynajem.

Mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej w okresie styczeń–październik br. powstały w powiatach: gołeniewskim (143,9 m²), gryfickim (140,8 m²), pyrzyckim (128,9 m²), łobeskim (125,6m²) oraz sławieńskim (122,2 m²). Najmniejsze mieszkania (poniżej 100 m²) wybudowano w powiecie kołobrzesckim (60,5 m²), m. Szczecinie (64,2 m²), m. Świnoujściu (65,8 m²), kamieńskim (66,2 m²), m. Koszalinie (74,8 m²), powiecie stargardzkim (82,7 m²) oraz białogardzkim (95,7 m²).

W październiku br. wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 853 mieszkań (o 25,0% więcej niż w październiku ub. roku). Wydane pozwolenia i dokonane zgłoszenia dotyczyły mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem, w budownictwie indywidualnym, spółdzielczych oraz komunalnych (odpowiednio 61,0%, 34,9%, 3,9% i 0,2% liczby mieszkań, na budowę, których wydano pozwolenie lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym).

Tablica 11. Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia i mieszkań, których budowę rozpoczęto w okresie styczeń–październik 2018 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-X 2017 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-X 2017 = 100
Ogółem	10741	100	97,0	9126	100	122,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	6983	65,0	X	5931	65,0	x
Indywidualne	3151	29,3	X	2907	31,9	x
Spółdzielcze	126	1,2	62,7	53	0,6	23,7
Komunalne	30	0,3	24,6	72	0,8	167,4
Spółeczne czynszowe	449	4,2	1122,5	105	1,2	700,0
Zakładowe	2	0,0	50,0	58	0,6	232,0

W badanym miesiącu, w stosunku do analogicznego okresu 2017 r. zwiększyła się liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 18,9% o 138).

W październiku br. rozpoczęto budowę mieszkań w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, indywidualnym oraz społecznym czynszowym (odpowiednio 59,7%, 32,0% i 8,3%).

W okresie styczeń–październik br. wśród mieszkań, na budowę, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym, jak i spośród tych, których budowę rozpoczęto większość stanowiły mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (po 65,0% ich ogólnej liczby).

Rynek wewnętrzny

W październiku br. odnotowano wzrost **sprzedaży detalicznej** w skali roku (o 9,1%), w porównaniu z poprzednim miesiącem również nastąpił wzrost (o 8,9%). **Sprzedaż hurtowa** w przedsiębiorstwach handlowych była wyższa niż w październiku ub. roku (o 18,8%). W październiku ub. roku sprzedaż detaliczna zwiększyła się w skali roku o 8,2%, a sprzedaż hurtowa jednostek handlowych o 16,0%.

W porównaniu z październikiem ub. roku największy wzrost **sprzedaży detalicznej** (zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) zanotowano w grupach: „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (o 26,5%), „pozostałe” (o 26,0%), „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (o 17,3%), „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 10,3%), „farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny” (o 6,7%) a także „żywność, napoje i wyroby tytoniowe” (o 1,9%, udział tej grupy w ogólnej wielkości sprzedaży detalicznej wyniósł 42,6%). Spadek odnotowano w grupach: „włókno, odzież, obuwie” (o 4,3).

W okresie styczeń–październik br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku wartość sprzedaży detalicznej zwiększyła się o 7,7%.

Tablica 12. Dynamika i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej

Wyszczególnienie	X 2018	I-X 2018	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
Ogółem^a	109,1	107,7	100,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	117,3	127,2	12,5
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	110,3	107,6	9,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,9	102,2	43,9
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	106,7	98,2	7,0
Włókno, odzież, obuwie	95,7	102,9	1,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	126,5	107,8	4,0
Pozostałe	126,0	116,7	17,3

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych w październiku br. była wyższa niż przed rokiem o 18,8% oraz o 24,8% w porównaniu z poprzednim miesiącem. W przedsiębiorstwach hurtowych sprzedaż hurtowa była wyższa względem października ub. roku o 19,4% i o 25,7% w porównaniu z wrześniem br.

W okresie styczeń–październik br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku wartość sprzedaży hurtowej w przedsiębiorstwach handlowych zwiększyła się o 6,5%, a w przedsiębiorstwach hurtowych – o 6,2%.

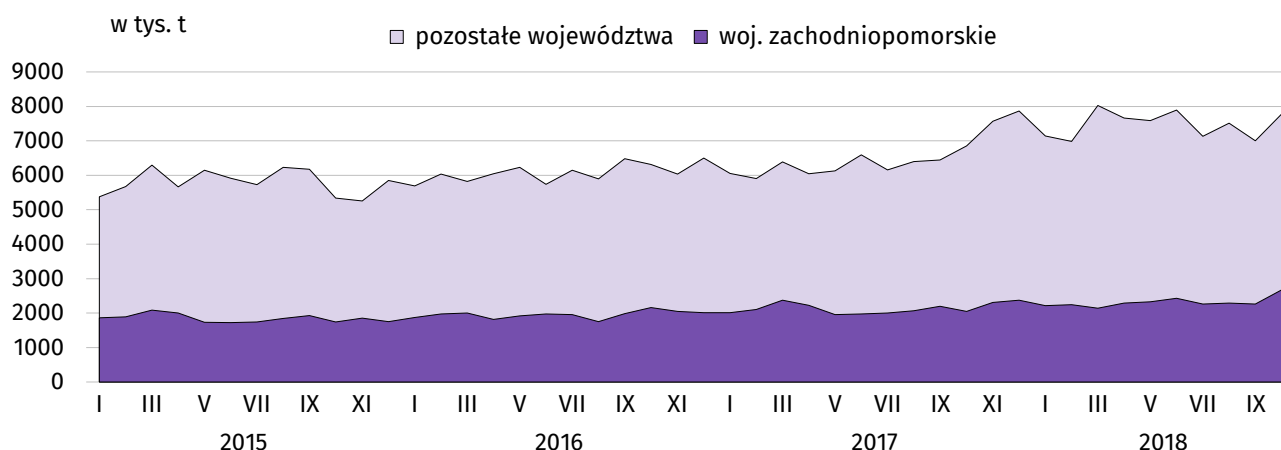
Porty morskie

W październiku br. obroty ładunkowe w portach morskich województwa zachodniopomorskiego wyniosły 2675,6 tys. ton i były większe niż w miesiącu poprzednim o 18,3% i większe niż w październiku ub. roku

o 30,3%. Obroty portów województwa zachodniopomorskiego stanowiły 34,4% obrotów krajowych, które

w październiku br. osiągnęły poziom 7782,4 tys. ton i były o 11,2% większe niż miesiąc wcześniej i o 13,8% większe niż w październiku ub. roku.

Wykres 14. Obroty ładunkowe w portach morskich

Większość towarów transportowanych statkami w relacji z portami województwa zachodniopomorskiego w październiku br. stanowiły towary mieszane transportowane w jednostkach tocznych (16,9% obrotów ogółem), ciekłe produkty rafinacji ropy naftowej (11,2%), węgiel kamienny i brunatny (10,8%), rudy żelaza (11,6%).

W październiku br. udział ładunków wywożonych za granicę w międzynarodowych obrotach portów województwa zachodniopomorskiego osiągnął poziom 31,4%, a udział ładunków przywożonych – 68,6%; dla kraju odpowiednio – 34,1% i 65,9%.

Tablica 13. Dynamika i struktura obrotów ładunkowych w portach morskich

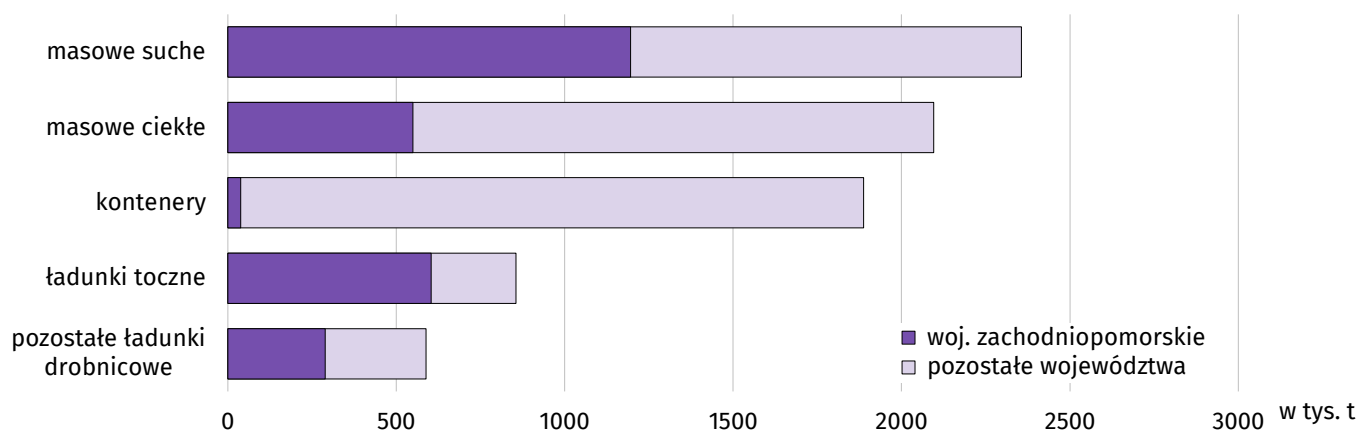
Wyszczególnienie	X 2018			I-X 2018	
	IX 2018 = 100	X 2017 = 100	w odsetkach	I-X 2017 = 100	w odsetkach
Ogółem	118,3	130,3	100,0	110,3	100,0
Masowe ciekłe (niezjednostkowane)	119,0	111,8	20,5	104,3	21,3
w tym:					
produkty z ropy naftowej	101,2	77,3	10,0	78,1	10,1
Masowe suche (niezjednostkowane)	134,7	182,0	44,7	118,5	41,6
w tym:					
rudy i żłom	127,2	223,6	13,0	129,8	11,7
węgiel i koks	112,9	334,9	11,2	194,7	11,0
Kontenery duże	95,9	73,1	1,4	98,6	1,8
Toczne samobieżne	107,0	98,9	21,1	102,0	21,6
Toczne niesamobieżne	105,7	100,5	1,5	107,1	1,7
Pozostałe ładunki drobnicowe (w tym małe kontenery < 20')	93,8	118,6	10,8	114,1	12,0

W okresie styczeń - październik br. obroty ładunkowe portów morskich województwa zachodniopomorskiego wyniosły 23139,0 tys. ton (stanowiły 31,0 % obrotów ładunkowych polskich portów) i były o 10,3% większe niż w tym samym okresie ub.r. Wzrost nastąpił prawie we wszystkich kategoriach obrotów ładunków, tj. ładunkach masowych suchych (o 18,5%), pozostałych ładunkach drobnicowych (o 14,1%), ładunkach tocznych niesamobieżnych (o 7,1%), ładunkach masowych ciekłych (o 4,3%) oraz ładunkach tocznych samobieżnych (o 2,0%), natomiast spadek pojawił się w obrotach kontenerów dużych (o 1,4%).

Wzrost obrotów ładunkowych w okresie dziesięciu miesięcy br. w porównaniu z tym samym okresem ub. roku odnotowano w większości portów: Darłowo (ponad dwukrotny), Kołobrzeg (o 52,0%), Świnoujście (o 16,4%) i Szczecin (o 4,9%), natomiast spadek - w Policach (o 21,6%).

W okresie styczeń - październik br. w obrotach portów województwa zachodniopomorskiego największy udział miały następujące grupy towarowe: towary mieszane w jednostkach tocznych (17,2%), ciekłe produkty rafinacji ropy naftowej (11,6%), węgiel kamienny i brunatny (10,3%), rudy żelaza (10,2%), gaz ziemny (6,9%), minerały chemiczne i do produkcji nawozów (6,4%), produkty przemysłu samochodowego (6,1%), żelazo, stal i żelazostopy oraz żeliwo i stal poddane wstępnej obróbce (5,4%).

Wykres 15. Obroty ładunkowe w portach morskich według grup ładunków w październiku 2018 r.

Największy udział w obrotach ładunkowych portów województwa zachodniopomorskiego w okresie styczeń - październik br. miały porty w Świnoujściu - 59,7%, Szczecinie - 33,1% i Policach - 5,1%.

W okresie dziesięciu miesięcy br. krajowy obrót morski stanowił 4,9% obrotów ładunkowych portów województwa zachodniopomorskiego, międzynarodowy obrót morski – 95,1%, natomiast w skali kraju odpowiednio: 2,2% i 97,8%. Z międzynarodowego obrotu morskiego 72,0% zrealizowano w ramach żeglugi bliskiego zasięgu, a 23,0% - w ramach żeglugi dalekiego zasięgu. Większość ładunków przywożonych lub wywożonych z portów województwa zachodniopomorskiego w ruchu międzynarodowym była transportowana w relacji z portami położonymi nad Morzem Bałtyckim – 45,2% i Morzem Północnym – 18,1%.

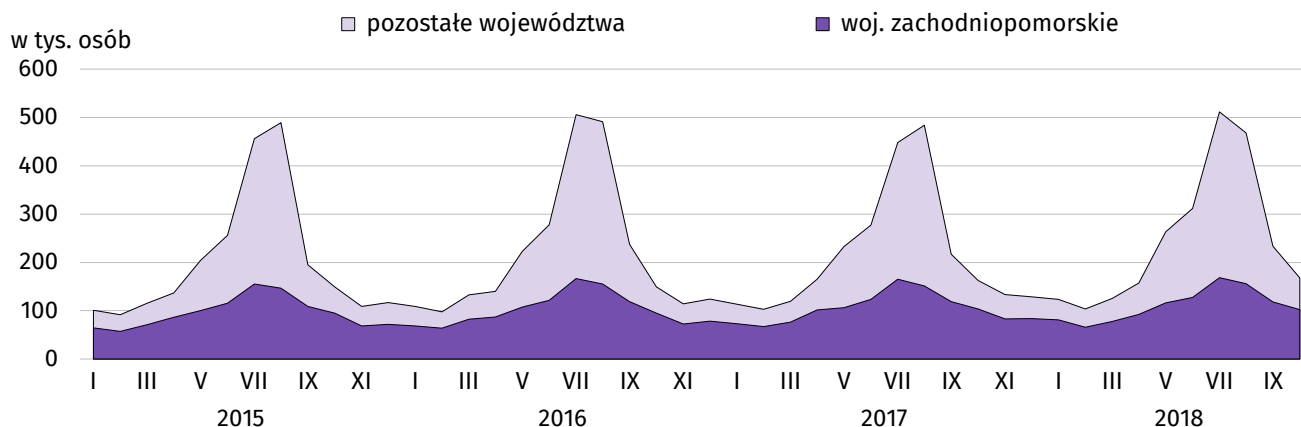
W okresie styczeń - październik br. ładunki przewożone statkami w relacji z portami europejskimi stanowiły 69,9% międzynarodowych obrotów ładunkowych portów województwa zachodniopomorskiego (w tym z krajami Unii Europejskiej – 54,2%), Ameryki – 12,0 %, Afryki – 9,4%, Azji – 8,7%. Największy udział w międzynarodowym obrocie morskim w okresie dziesięciu miesięcy br. miały ładunki przewiezione w relacji z następującymi krajami: Szwecją (27,6%, w tym 13,7% z Ystad, 10,7% z Trelleborgiem), Rosją (9,8%, w tym z St. Petersburgiem 4,5%), Katarą (6,7 %), Holandią (6,4%, w tym 4,3% z Rotterdamem), Brazylią (7,0 %) i Norwegią (5,8%). Najwięcej ładunków przywieziono drogą morską do portów województwa zachodniopomorskiego ze Szwecji (20,4% ładunków przywiezionych w ramach międzynarodowego obrotu morskiego), Rosji (odpowiednio 14,6%), Brazylii (10,2%), Kataru (10,0%) i Norwegii (6,9%). Najwięcej ładunków wywieziono z portów województwa zachodniopomorskiego do Szwecji (42,4%), Holandii (12,4%), Danii (7,0%), Hiszpanii (6,8%), Wielkiej Brytanii (5,1%) i Norwegii (3,7%). Najwięcej ładunków masowych ciekłych przewieziono w relacji z Katarą (37,7% międzynarodowych obrotów ładunków masowych ciekłych), Holandią (odpowiednio 21,1%), Rosją (13,4%) i Danią (6,9%); ładunków masowych suchych – z Brazylią (15,4% międzynarodowych obrotów ładunków masowych suchych), Rosją (10,2%), Norwegią (9,1%), Liberią (5,6%), Stanami Zjednoczonymi (4,8%), Szwecją (4,5%) i Hiszpanią (4,3%); kontenerów dużych - z Niemcami (70,6% międzynarodowych obrotów kontenerów dużych), Wielką Brytanią (19,1%) i Norwegią (5,4%); ładunków tocznych – ze Szwecją (99,9% międzynarodowych obrotów ładunków tocznych, z tego 56,0% - z Ystad, 43,9% - z Trelleborgiem).

W październiku br. w portach morskich województwa zachodniopomorskiego rozpoczęło lub zakończyło podróż morską 102,4 tys. osób (co stanowiło 61,1% w skali kraju), tj. o 13,3% mniej niż miesiąc wcześniej oraz o 1,4% mniej niż w październiku ub.r. 100% pasażerów statków zawijających do portów województwa zachodniopomorskiego podróżowało w ruchu międzynarodowym (w skali kraju 97,4%). Przyjazdy z zagranicy stanowiły 51,1%, a wyjazdy – 48,9% pasażerskiego ruchu międzynarodowego, w skali kraju odpowiednio – 51,9% i 48,1%.

W okresie styczeń - październik br. w portach województwa zachodniopomorskiego rozpoczęło lub zakończyło podróż 1006,1 tys. pasażerów (44,9% w stosunku do kraju), tj. o 1,8% więcej niż w tym samym okresie ub. roku. 90,6% liczby pasażerów podróżujących w relacji z portami województwa zachodniopomorskiego rozpoczęło lub zakończyło podróż w Świnoujściu. Osoby podróżujące w ruchu międzynarodowym stanowiły 98,2% ogólnej liczby pasażerów pływających w relacji z portami województwa (w skali kraju – 73,1%). 100,0% międzynarodowych przewozów pasażerów zrealizowano w ramach żeglugi bliskiego zasięgu, z tego 83,9% w relacji ze Szwecją (w relacji z Ystad – 57,5%, a z Trelleborgiem – 26,4%), 12,1% w relacji z Niemcami, 4,0% - z Danią.

W okresie dziesięciu miesięcy br. w portach morskich województwa zachodniopomorskiego odnotowano 12,2 tys. pasażerów przybywających na wycieczkowcach w celu zwiedzenia atrakcji turystycznych w porcie lub okolicy (w skali kraju 141,0 tys.), tj. o 31,4% więcej niż w tym samym okresie ub. roku.

Wykres 16. Ruch pasażerów w portach morskich

Do portów województwa zachodniopomorskiego w październiku br. zawinęło 892 statki o pojemności brutto (GT) 10116,6 tys., tj. o 77 statków (o 7,9%) mniej i o 6,2% pojemności brutto więcej niż we wrześniu br. oraz o 63 statki (o 7,6%) więcej i o 12,9% pojemności brutto więcej niż w październiku ub. roku.

W okresie styczeń–październik br. do portów województwa zachodniopomorskiego zawinęło 8808 statków transportowych o pojemności brutto 90401,2 tys., tj. o 355 statków (o 4,2%) więcej oraz o 8,7% pojemności brutto większej niż w analogicznym okresie ub. roku.

Tablica 14. Dane dotyczące ruchu statków transportowych (lub pełniących funkcję transportową) w portach morskich województwa zachodniopomorskiego

Typy statków	X 2018		I-X 2018						
	statki transportowe wchodzące do portów		liczba statków	nośność w tys. t	liczba statków	nośność w tys. t	relacja nośności statków z ładunkiem- /pasażerami ^a do nośności statków wchodzących ogółem	udział poszczególne typów statków w transporcie (w relacji z portami)	
	liczba statków	nośność w tys. t						ładunków	pasażerów
			w %						
Ogółem	892	5086,8	8808	44719,2	84,0	100,0	100,0		
Drobnicowce niespecjalistyczne	483	2757,1	4452	24372,9	92,5	39,6	83,2		
Do ładunków masowych suchych (bez barek)	103	1460,2	982	12444,9	77,8	36,7	0,0		
Do ładunków masowych ciekłych	157	745,1	1258	6252,8	66,3	21,2	0,0		
Kontenerowce	8	85,9	100	1016,1	100,0	1,7	0,0		
Pasażerskie (z wycieczkowcami)	132	10,1	1853	165,7	48,9	-	16,8		
Pozostałe	9	28,4	163	466,8	27,1	0,8	0,0		

^a Za statki wchodzące z ładunkiem przyjmuje się te, które wyładowują ładunki lub wyokrętowują pasażerów w danym porcie.

Większość statków transportowych wchodzących do portów województwa zachodniopomorskiego w okresie styczeń–październik br. stanowiły statki polskich przewoźników (48,6 % liczby statków wchodzących do portów województwa i 67,0%

ich pojemności brutto) oraz niemieckich (23,6% liczby statków i 16,0% ich pojemności brutto). Najwięcej statków przyplęło do portu w Świnoujściu – 59,8% liczby i 88,3% pojemności brutto statków wchodzących do portów województwa zachodniopomorskiego.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw w okresie styczeń-wrzesień br. były lepsze od uzyskanych w analogicznym okresie ub. roku, z wyjątkiem wyniku na operacjach finansowych oraz wyników na pozostałej działalności operacyjnej. W efekcie wolniejszego wzrostu przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania zwiększył się wskaźnik poziomu kosztów. Pogorszeniu uległy również pozostałe wskaźniki ekonomiczno-finansowe.

Przychody z całokształtu działalności w okresie styczeń-wrzesień br. były o 8,2% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku, a **koszty uzyskania** tych **przychodów** zwiększyły się o 8,6%, co znalazło odzwierciedlenie w pogorszeniu się wskaźnika poziomu kosztów. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów były o 8,6% wyższe niż w okresie styczeń-wrzesień ub. roku, a koszty tej działalności – o 8,8% wyższe. Największy spadek przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów notowano w działalności związanej z administrowaniem i działalnością wspierającą, a największy wzrost – w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 4,8% wyższy niż w okresie styczeń-wrzesień ub. roku i wyniósł 1964,0 mln zł. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej pogorszył się o 21,4% i osiągnął wartość 200,6 mln zł. Wynik na operacjach finansowych był gorszy niż w okresie styczeń-wrzesień ub. roku (minus 142,3 mln zł, wobec minus 127,9 mln zł w analogicznym okresie ub. roku), co było następstwem szybszego spadku przychodów (o 13,8%), niż kosztów finansowych (o 5,5%).

Tablica 15. Przychody, koszty oraz wyniki finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2017	I-IX 2018
	w mln zł	
Przychody z całokształtu działalności	39502,0	42743,6
w tym przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	38698,1	42010,2
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	37500,0	40721,4
w tym koszt własny sprzedanych produktów oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów	36823,4	40046,2
Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów	1874,7	1964,0
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	255,2	200,6
Wynik na operacjach finansowych	-127,9	-142,3
Wynik finansowy brutto	2002,0	2022,2
Wynik finansowy netto	1738,9	1743,5
zysk netto	2190,2	2096,4
strata netto	451,3	352,9

Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 2022,2 mln zł i był wyższy o 20,2 mln zł (o 1,0%) od uzyskanego w okresie styczeń-wrzesień ub. roku. Obciążenia wyniku finansowego brutto podatkiem dochodowym zwiększyło się w skali roku o 5,9% do 278,7 mln zł. Zwiększyła się relacja podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych do zysku brutto – z 10,7% do 11,8%. **Wynik finansowy netto** ukształtował się na poziomie 1743,5 mln zł i był wyższy o 4,6 mln zł (o 0,3%) w porównaniu z uzyskanym w analogicznym okresie ub. roku; zysk netto zmalał o 4,3%, a strata netto – spadła o 21,8%.

W okresie styczeń-wrzesień br. zysk netto wykazało 76,5% badanych przedsiębiorstw, wobec 75,2% w analogicznym okresie ub. roku. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności zmniejszył się z 86,4% do 82,7%. W przetwórstwie przemysłowym zysk netto odnotowało 73,0% przedsiębiorstw (w okresie styczeń-wrzesień ub. roku – 72,2%), a udział uzyskanych przez nie przychodów w przychodach wszystkich podmiotów tej sekcji stanowił 80,1% (w analogicznym okresie ub. roku – 85,3%).

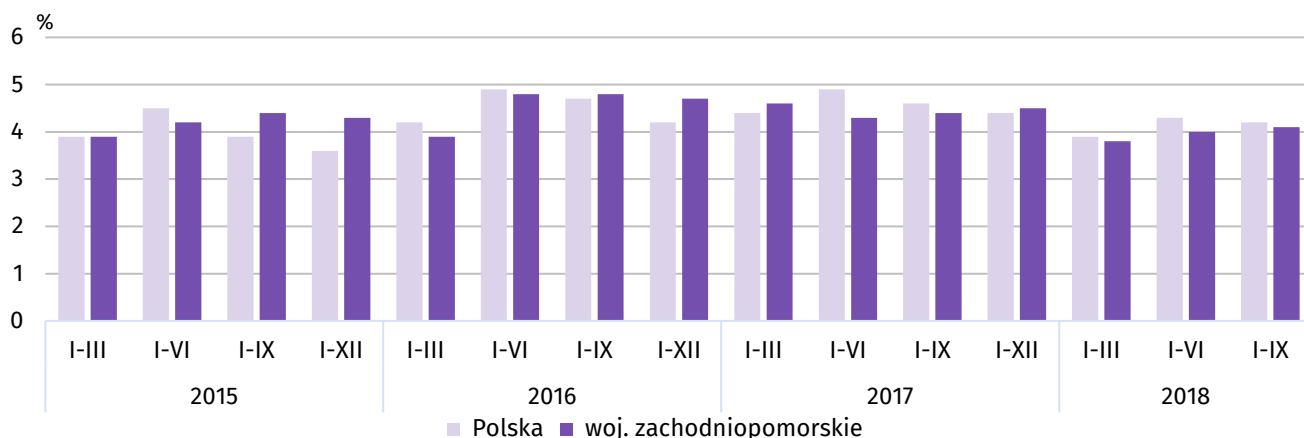
Tablica 16. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2017	I-IX 2018
	w %	
Wskaźnik poziomu kosztów	94,9	95,3
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	4,8	4,7
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,1	4,7
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	4,1
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	30,4	28,0
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	92,3	83,3

W badanych przedsiębiorstwach podstawowe **wskaźniki ekonomiczno-finansowe** uległy pogorszeniu. W skali roku wskaźniki rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów pogorszył się o 0,1 p. proc., poziomu kosztów i rentowności obrotu brutto po 0,4 p. proc., rentowności obrotu netto o 0,4 p. proc., a wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia – zmniejszyły się odpowiednio o 1,6 i o 9,0 p. proc.

Najbardziej rentowne rodzaje działalności to: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (wskaźnik rentowności obrotu netto – 23,5%), zakwaterowanie i gastronomia (15,3%) oraz działalność związana z administrowaniem i działalnością wspierającą (13,7%). W porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku polepszenie się rentowności obrotu netto odnotowano w 5 sekcjach, przy czym największy wzrost miał miejsce w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 8,2 p. proc.). Pogorszenie się rentowności zaobserwowano w 7 sekcjach, w tym największe – w działalności związanej z opieką zdrowotną i pomocą społeczną (o 4,0 p. proc.).

Wykres 17. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wartość **aktywów obrotowych** badanych przedsiębiorstw wyniosła na koniec września br. 18516,8 mln zł i była o 4,4% wyższa niż w końcu września ub. roku, w tym zapasy, inwestycje krótkoterminowe oraz należności krótkoterminowe – wzrosły odpowiednio o 7,6%, 4,9%, i o 1,8%, a zmniejszyły się krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe o 2,9%. W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych zwiększył się udział zapasów (z 36,3% do 37,5%), zmniejszył się natomiast udział należności krótkoterminowych (z 41,0% do 40,0%) i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 2,5% do 2,3%). Ponadto udział inwestycji krótkoterminowych nie uległ zmianie (20,2%). W strukturze zapasów zwiększył się udział materiałów (z 35,6% do 38,6%) oraz produktów gotowych (z 18,6% do 18,7%) w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku. Niższy odsetek stanowiły półprodukty i produkty w toku (z 21,5% do 18,1%) oraz towary (z 23,3% do 23,0%).

Aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi – relacja zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych wyniosła 72,4%, wobec 66,3% w analogicznym okresie ub. roku.

Zobowiązania krótko- i długoterminowe (bez funduszy specjalnych) w końcu września br. wyniosły 18819,7 mln zł i były o 6,8% wyższe niż we wrześniu ub. roku. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 28,8% ogółu zobowiązań (wobec 33,6% w końcu września ub. roku). Wartość zobowiązań długoterminowych wyniosła 5418,7 mln zł i była o 7,8% niższa niż rok wcześniej. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw wyniosły 13401,0 mln zł i w skali roku zwiększyły się

o 14,1%, w tym z tytułu kredytów i pożyczek – zwiększył się o 9,3 %, z tytułu dostaw i usług o 14,6%, a z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń o 0,9%.

Nakłady inwestycyjne

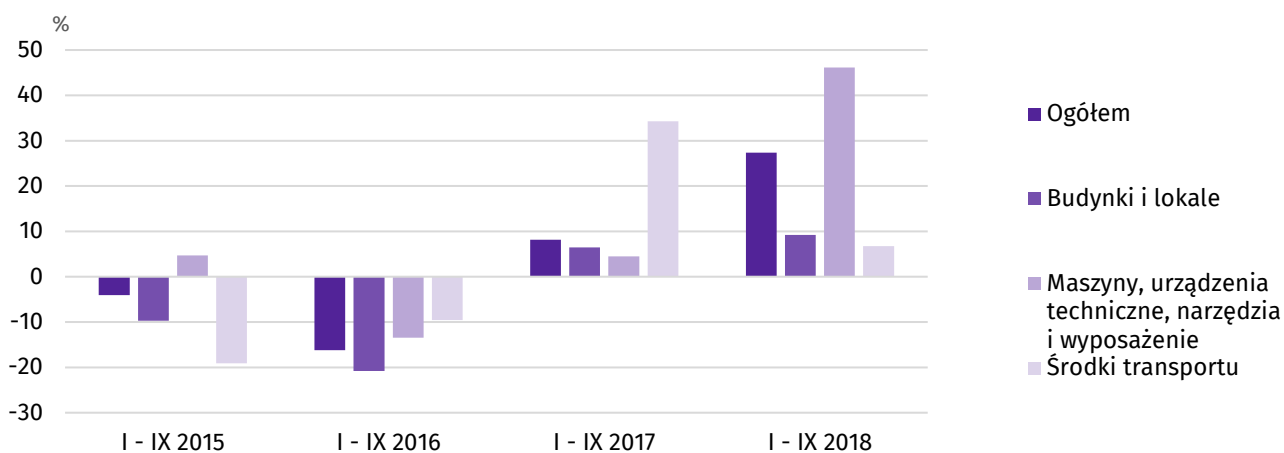
Nakłady inwestycyjne zrealizowane w okresie styczeń-wrzesień br. przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego osiągnęły wartość 2036,8 mln zł i były (w cenach bieżących) o 27,3% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku.

Nakłady na budynki i budowle zwiększyły się o 9,2%, a nakłady na zakupy o 39,2% (przy czym nakłady zarówno na maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia i wyposażenie jak i na środki transportu były wyższe (odpowiednio o 46,1% i o 6,7%). Udział zakupów w nakładach ogółem wyniósł 67,6% (przed rokiem 61,8%).

Wzrost nakładów miał miejsce m. in. w przetwórstwie przemysłowym (o 50,1%), górnictwie i wydobywaniu (o 29,3%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 22,7%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 18,6%), a także w budownictwie (o 0,5%). Spadek nakładów odnotowano m. in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 32,1%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 27,7%). Ogólna wartość nakładów w przemyśle była o 34,0% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku.

W okresie styczeń-wrzesień br. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (na które przypadało 66,3% ogółu poniesionych nakładów), dostawy wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (7,1%) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych (6,6%). W strukturze nakładów według sekcji, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku najbardziej zwiększył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (o 10,1 p. proc.), natomiast najbardziej zmniejszył się udział nakładów przedsiębiorstw zajmujących się dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją (o 6,2 p. proc.) oraz handlem; naprawą pojazdów samochodowych (o 5,1 p. proc.).

Wykres 18. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące; wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego)

W ciągu trzech kwartałów br. **rozpoczęto 888 inwestycji**, tj. o 18,1% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych wyniosła 623,6 mln zł i była o 6,0% wyższa niż w okresie styczeń-wrzesień ub. roku. Na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 12,9% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (wobec 26,1% w analogicznym okresie ub. roku). Zmalała się w ujęciu rocznym wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych przez przedsiębiorstwa działające m. in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 55,4%), przetwórstwie przemysłowym (o 21,5%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 14,5%). W budownictwie, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, a także w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę wartość kosztorysowa nowo rozpoczętych inwestycji była wyższa niż przed rokiem (odpowiednio: o 579,5%, 82,5% i o 66,9%).

Wybrane dane o województwie zachodniopomorskim

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2017 r. B – 2018 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a (w tys. osób)	A	179,0	179,4	179,9	180,3	180,2	180,5	180,3	180,3	180,6	181,0	181,7	182,3
	B	186,2	187,0	187,6	187,8	187,2	187,5	186,8	186,4	186,6	186,8		
poprzedni miesiąc = 100	A	103,9	100,2	100,3	100,2	99,9	100,2	99,8	100,0	100,2	100,2	100,4	100,3
	B	102,2	100,4	100,3	100,1	99,7	100,1	99,6	99,8	100,1	100,1		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	105,5	105,5	105,5	105,9	105,6	105,7	105,5	105,5	105,6	105,8	105,9	105,8
	B	104,0	104,2	104,3	104,1	103,9	103,9	103,6	103,4	103,3*	103,2		
Bezrobotni zarejestrowani ^b (w tys. osób)	A	70,2	69,1	65,3	61,2	59,0	56,0	54,5	54,2	53,9	51,6	51,7	52,6
	B	55,8	55,0	52,8	49,5	47,0	44,7	43,9	43,8	44,0	44,3		
Stopa bezrobocia ^{bc} (w %)	A	11,4	11,2	10,7	10,0	9,7	9,3	9,0	9,0	8,9	8,6	8,6	8,5
	B	8,9	8,8	8,5	8,0	7,6	7,3	7,1	7,1	7,1	7,2		
Oferty pracy (zgłoszone w ciągu miesiąca)	A	6855	6462	8674	6682	7142	8115	5533	7353	6359	7747	6876	4052
	B	7794	6145	7621	7179	8115	7312	6232	6302	5752	6888		
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy ^b	A	15	14	11	11	9	7	10	9	10	9	9	16
	B	10	10	9	8	8	7	9	8	9	9		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	A	3996,55	3924,01	4136,76	4076,65	4075,27	4130,75	4209,88	4167,22	4187,41	4283,94	4206,43	4529,93
	B	4281,03	4230,38	4374,80	4473,47	4327,61	4437,46	4470,55	4434,30	4442,34	4589,06		
poprzedni miesiąc = 100	A	92,6	98,2	105,4	98,5	100,0	101,4	101,9	99,0	100,5	102,3	98,2	107,7
	B	94,5	98,8	103,4	102,3	96,7	102,5	100,7	99,2	100,2	103,3		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	106,5	105,5	104,3	103,7	106,3	105,0	104,6	106,9	106,1	107,7	107,4	104,9
	B	107,1	107,8	105,8	109,7	106,2	107,4	106,2	106,4	106,1	107,1		
Wskaźnik cen: towarów i usług konsumpcyjnych ^d :													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	101,3	.	.	101,2	.	.	101,4	.	.	101,6
	B	.	.	101,2	.	.	101,4	.	.	.	.		
skupu ziarna zbóż:													
poprzedni miesiąc = 100	A	102,2	100,8	103,6	97,9	106,3	98,0	89,4	96,5	102,9	101,1	102,0	102,4
	B	100,0	98,3	101,5	100,5	98,6	102,0	99,9	109,6	43,2	109,3		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	96,6	101,6	108,1	107,2	113,8	109,9	103,4	102,0	102,6	101,7	105,1	102,2
	B	100,0	97,5	95,5	98,0	90,9	94,6	105,7	120,0	38,6	72,0		

a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Stan w końcu okresu. c Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, szacowanej na koniec każdego miesiąca. d W kwartale.

Wybrane dane o województwie zachodniopomorskim (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2017 r. B – 2018 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen (dok.):													
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):													
poprzedni miesiąc = 100	A	97,2	102,2	98,0	106,0	100,0	102,8	97,0	108,8	94,1	102,0	98,4	109,0
	B	100,9	87,8	107,2	97,1	102,0	99,4	102,8	94,9	103,3	175,0		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	100,2	104,3	111,0	113,6	108,9	115,5	117,2	123,0	114,6	119,8	115,7	115,3
	B	119,7	102,8	112,4	103,0	105,0	101,6	107,7	94,0	103,2	140,4		
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:													
poprzedni miesiąc = 100	A	97,5	98,4	102,6	108,7	103,1	100,9	98,2	98,8	97,3	91,7	97,0	98,1
	B	93,8	102,0	105,1	97,5	98,5	104,6	99,8	103,0	98,6	98,9		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	121,4	115,2	116,4	129,8	123,9	115,8	105,1	103,7	99,4	96,5	95,8	91,6
	B	88,2	91,5	93,7	84,0	80,2	83,2	84,5	88,1	89,2	87,0		
Relacje cen skupu ^a żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta													
	A	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	B	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (w cenach stałych):													
poprzedni miesiąc = 100	A	97,3	95,6	119,6	84,6	113,1	97,4	91,8	115,2	98,7	105,7	101,0	91,1
	B	98,4	98,9	106,3	96,1	103,1	105,0	90,5	109,1	98,5*	111,5		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	115,0	100,8	112,5	98,1	108,6	103,5	108,6	112,1	104,3	113,9	112,8	105,2
	B	106,3	109,9	97,7	111,0	101,2	109,2	107,6	101,9	101,8*	107,5		
Produkcja budowlano-montażowa ^b (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	31,7	101,2	116,2	133,3	90,9	113,8	88,8	120,9	114,1	103,0	98,5	126,2
	B	37,5	117,3	121,8	138,3	107,4	89,4	106,1	86,6	149,3	94,0		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	147,9	113,2	120,4	137,2	104,6	126,7	119,9	134,0	109,7	134,8	112,0	80,5
	B	95,4	110,6	115,9	120,3	142,1	111,7	133,4	95,6	125,0	114,1		
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)													
	A	615	1081	1401	2029	2769	3595	4544	5066	5508	6002	6625	7473
	B	493	1650	2066	2671	3228	3665	4115	4876	5534	6170		
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	160,6	112,7	97,7	108,3	120,7	109,0	116,5	111,9	110,4	100,8	104,9	107,7
	B	80,2	152,6	147,5	136,6	116,6	101,9	90,6	96,2	100,5	102,8		

^a Ceny bieżące bez VAT. ^b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane dane o województwie zachodniopomorskim (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2017 r. B – 2018 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	78,5	101,8	118,6	97,0	101,8	101,8	101,5	100,4	99,9	103,2	93,4	111,2
	B	84,0	99,6	117,2	94,4	104,9	101,1	102,8	104,5	91,5	108,9		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,8	101,8	105,5	99,6	102,3	101,7	101,2	99,2	100,2	108,2	107,1	103,8
	B	111,2	108,7	107,4	104,6	107,8	107,1	108,5	112,9	103,4	109,1		
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b :													
brutto ^c (w %)	A	.	.	5,4	.	.	5,0	.	.	5,1	.	.	5,2
	B	.	.	4,4	.	.	4,6	.	.	4,7	.	.	
netto ^d (w %)	A	.	.	4,6	.	.	4,3	.	.	4,4	.	.	4,5
	B	.	.	3,8	.	.	4,0	.	.	4,1	.	.	
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^b (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	445,7	.	.	970,7	.	.	1599,7	.	.	2543,2
	B	.	.	548,7	.	.	1354,8	.	.	2036,8	.	.	
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	x	x	109,4	x	x	111,1	x	x	108,1	x	x	118,9
	B	x	x	123,1	x	x	139,6	x	x	27,3	x		
Obroty ładunkowe w portach morskich ^e (w tys. ton)	A	2012,3	2105,1	2371,2	2221,3	1958,1	1976,6	1998,5	2066,3	2196,1	2048,6	2307,7	2375,0
	B	2214,0	2248,5	2143,3	2290,4	2324,0	2428,6	2262,9	2266,7	2261,6	2675,6		
poprzedni miesiąc = 100	A	100,2	104,6	112,6	93,7	88,2	100,9	101,1	103,4	106,3	93,3	112,6	102,9
	B	93,2	101,6	95,3	106,9	101,5	104,5	93,2	100,2	98,7	118,3		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	107,7	106,4	118,5	122,6	102,0	100,0	102,1	117,7	110,5	94,6	112,7	118,2
	B	110,0	106,8	90,4	103,1	118,7	122,9	113,3	109,3	102,9	130,3		
Podmioty gospodarki narodowej ^f w rejestrze REGON (stan w końcu okresu)	A	220959	220737	221003	221421	221972	222816	223227	223520	223149	223181	223136	223130
	B	222758	222799	222909	223353	224574	225762	220996	221896	222411	223034		
w tym spółki handlowe	A	19986	20087	20243	20373	20526	20635	20724	20805	20872	20982	21043	21164
	B	21260	21344	21383	21480	21547	21627	17595	17672	17711	17801		
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	5051	5053	5055	5059	5071	5093	5176	5181	5184	5185	5176	5182
	B	5233	5236	5296	5304	5307	5306	3634	3629	3622	3623		

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane są prezentowane narastająco. ^c Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. ^d Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. ^e Międzynarodowy obrót morski i kabotaż; bez statków o pojemności brutto (GT) poniżej 100; bez wagi własnej jednostek ładunkowych (np. kontenerów, pojazdów). ^f Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

* Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

Opracowanie meryto-
ryczne
**Urząd Statystyczny w
Szczecinie**

ul. Matejki 22

70-530 Szczecin

Kontakt:

tel: (+48) 91 459 77 00

faks: (+48) 91 434 05 95

e-mail: [Sekretaria-
tUSSZC@stat.gov.pl](mailto:Sekretaria-tUSSZC@stat.gov.pl)

szczecin.stat.gov.pl

[@Szczecin_STAT](https://twitter.com/Szczecin_STAT)

Powiązane opracowania

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/informacje-o-sytuacji-spoeczno-gospodarczej/informacja-o-sytuacji-spoeczno-gospodarczej-kraju-w-pazdzierniku-2018-r-,173.html>

Temat dostępny w bazach danych

<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

<http://stat.gov.pl/metainformacje/sownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/>